

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI

Predau într-o școală în care 40% dintre elevi sunt de etnie rromă. Este o continuă provocare pentru orice cadru didactic, căci necesită o permanentă pregătire, căutare de metode și mijloace potrivite, deoarece excluderea elevilor și a părinților acestora de la oferta educațională de masă este acum recunoscută ca discriminare care echivalează cu o violare a drepturilor lor fundamentale.

Legislația internațională a drepturilor omului conține atât interdicții exprese cât și interdicții implicite împotriva segregării pe motive de rasă, etnie sau naționalitate în instituțiile educaționale.

Tratatele internaționale relevante sunt:

- ! Convenția UNESCO împotriva discriminării în educație (CDE)
- ! Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (CEDR)
- ! Acordul internațional asupra drepturilor civile și politice (AIDCP)
- ! Acordul internațional asupra drepturilor economice, sociale și culturale (AIDESC)
- ! Convenția Națiunilor Unite asupra drepturilor copilului (CNUDC)
- ! Convenția europeană pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului (CEDO)
- ! Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale

România este semnatară a tuturor acestor tratate.

Dreptul de **incluziune școlară** se poate defini prin acceptarea de către instituțiile de învățământ a tuturor copiilor, indiferent de sex, apartenență etnică și socială, religie, naționalitate, rasă sau limbă. Incluziunea este strâns legată de recunoașterea și acceptarea diversității, care este la rândul ei bazată pe ideologia democrației.

Educația este un drept fundamental al omului (toți copiii trebuie să aibă dreptul la o educație gratuită și de calitate) acest lucru permițând copiilor să se pregătească de pe băncile școlii să devină membri de bază ai comunității și ai societății din care fac parte.

Educația incluzivă are ca principiu fundamental - un învățământ pentru toți, împreună cu toți - care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepți și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/incluziune. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale.

De asemenea și aplicarea metodelor potrivite au însemnătate în cadrul educației incluzive. Menționez două dintre metodele aplicate cu succes la clasă:

1. Metoda învățării în grupuri mici (STAD).

Are la bază același principiu al întăririi coeziunii grupului de lucru și al augmentării gradului de interacțiune între membrii. Elevii, în grupuri de 4-5 membri, învață un material stabilit de profesor, discutându-l și ascultându-se reciproc. Metoda are meritul de a încuraja elevii să se sprijine reciproc în activitatea de învățare, corectându-și unul altuia greșelile.

2. Metoda turneului între echipe (TGT).

Aceasta promovează proceduri similare celor din STAD, cu deosebirea esențială că la sfârșitul ciclului de învățare se desfășoară un turneu între echipe, elevii luându-se la întrecere cu cei din celelalte grupuri. Și în TGT există preocuparea ca toți copiii, inclusiv cei mai puțin dotați, să poată puncta pentru grup: echipele sunt eterogene și membrii nu intră în competiție decât cu alții aflați la același nivel.

Metodele mai-sus descrise reușesc, așa cum atestă numeroasele cercetări, să amelioreze considerabil motivația elevilor, stimulându-le interesul pentru succesul grupului din care fac parte. Ele conduc la rezultate deosebite în acceptarea copiilor mai puțin avansați, a celor cu probleme emoționale, precum și a celor provenind din rândurile minorităților etnice sau rasiale.

După cum știm, învățământul incluziv presupune ca elevii cu dizabilități și ceilalți, fără probleme, să învețe în instituțiile de învățământ având sprijinul corespunzător. Indiferent de *deficiența sau dificultatea de învățare*, copiii au un rol de jucat în societate după terminarea școlii. Copiii cu dizabilități au drepturi egale cu ceilalți, o educație separată ar duce la marginalizare și discriminare împiedicând formarea, împlinirea de sine și afirmarea personalității

Diminuarea prejudecăților se poate face prin identificarea și caracterizarea atitudinilor etnice și rasiale ale copiilor și descoperirea modului în care ele pot fi modificate în procesul de instruire, prin acceptarea tradițiilor și cutumelor caracteristice și prin punerea în practică a cunoștințelor asimilate la cursuri de formare continuă și perfecționare.

Deci, unul dintre cele mai importante aspecte ale învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur și simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învățare.

O astfel de metodă de adaptare o constituie școala incluzivă, o școală ce se axează pe includerea acelor copii sau chiar grupuri ce au fost anterior marginalizate și care implică în procesul de învățare și de luare a deciziilor părinții, îngrijitorii și consilierii specializați.

Trebuie precizat, de asemenea, că alături de cadrele didactice și colegii de clasă, un rol important în asigurarea succesului copiilor cu CES este atribuit familiei și părinților acestor copii. A fost demonstrat că în acele cazuri în care părinții și familia, în general, s-au implicat activ în procesul de învățare, copiii cu CES au avut rezultate mult mai eficiente. Prin această implicare activă a familiei se crează o comunitate incluzivă ce-i va ajuta pe copiii cu CES să se integreze mai repede și cu mai mult succes în societate, după terminarea studiilor.

În concluzie, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate și recunoașterea faptului că fiecare copil este unic. Școala incluzivă ne demonstrează, așadar, că suntem unul, dar nu identici.

Bibliografie

- Dragu, Anca; Cristea, Sorin -Psihologie și pedagogie școlară, Ovidius University Press, Constanța, 2003;
- Andruskiewicz, Maria; Prenton, Keith – *Educația incluzivă/Ghidul cadrului didactic, nr.1, Program Phare 2004 "Acces la educație pentru grupuri dezavantajate"*, EDP S.A, București, 2007

*Profesor Iftode - Petcu Mariana,
Școala Gimnazială „Mircea cel Bătrân”, Babadag*